

Зміст Передмова

1. Десять заповідей для мами і тата майбутнього першокласника.
2. Пам'ятка для батьків майбутнього першокласника.
3. Як підготувати дитину до школи.
4. Рекомендації батькам щодо розвитку пам'яті у дітей молодшого шкільного віку.
5. Як оцінювати шкільні успіхи своїх дітей.
6. Закони розумно організованого сімейного виховання школярів.
7. Поради батькам, які прагнуть розвивати здібності своїх дітей.
8. Виховуємо хлопчиків, виховуємо дівчаток (психолого-педагогічні рекомендації тендерного виховання).

Передмова

*Якими діти народжуються -
ні від кого не залежить, але в наших
силах зробити їх хорошими через
правильне виховання.*

Плутарх

Сучасна сім'я несе найбільшу відповідальність за виховання дитини.

Саме вона має виконувати головне завдання - забезпечувати матеріальні та педагогічні умови для духовного, морального, інтелектуального й фізичного розвитку юного покоління.

Конституційним обов'язком батьків є утримання своїх дітей до повноліття.

Законом України «Про освіту» на батьків покладена відповідальність за фізичне здоров'я та психічний стан дітей утворення належних умов для розвитку їхніх природних здібностей.

Від сім'ї починається шлях дитини до пізнання світу, свого становлення як особистості, шлях до шкільного навчання.

Даний посібник допоможе батькам знайти відповіді на запитання, які виникають при вихованні гіперактивних та замкнутих дітей, агресивних та тривожних, обдарованих та конфліктних. Допоможе розібратися в питаннях адаптації та готовності дітей до школи. Батьки ознайомляться з проблемами насильства в сім'ї та проблемами превентивного виховання неповнолітніх. Також отримають рекомендації щодо профілактики даних негативних проявів.

Таким чином матеріали посібника стануть у пригоді батькам, класним керівникам, класоводам, працівникам соціально-психологічної служби - всім, хто бажає краще розібратися в психологічних особливостях дитини та надавати їй дієву допомогу.

Адже життєвою дорогою дитину ведуть два розуми, два досвіди: сім'я та навчальний заклад.

Якщо:

- Дитину постійно критикують, вона вчиться ненавидіти;
- Дитину висміюють, вона стає замкнутою;
- Дитину хвалять, вона вчиться бути шляхетною;
- Дитину підтримують, вона вчиться цінувати себе;
- Дитина росте в докорах, вона вчиться жити з почуттям провини;
- Дитина росте в терпимості, вона вчиться розуміти інших;
- Дитина росте в чесності, вона вчиться бути справедливою;
- Дитина росте в безпеці, вона вчиться вірити в людей;
- Дитина росте у ворожнечі, вона вчиться бути агресивною;
- Дитина росте в розумінні і дружелюбності, вона вчиться знаходити любов у цьому світі.

Десять заповідей для мами і тата майбутнього першокласника

○ Починайте «забувати» про те, що ваша дитина маленька. Давайте їй посильну роботу дома, визначте коло її обов'язків. Зробіть це м'яко: «Який ти в нас уже великий, ми навіть можемо довірити тобі помити посуд».

○ Визначте загальні інтереси. Це можуть бути пізнавальні інтереси (улюблені мультфільми, казки, ігри), так і життєві (обговорення сімейних проблем).

○ Залучайте дитину до економічних проблем родини. Поступово привчайте порівнювати ціни, орієнтуватися в сімейному бюджеті (наприклад, дайте гроші на хліб і на морозиво, коментуючи суму на той й на інший продукт).

○ Не лайте, а тим більше - не ображайте дитини в присутності сторонніх. Поважайте почуття й думки дитини. На скарги з боку навколишніх, навіть учителя або вихователя, відповідайте: «Спасибі, ми обов'язково поговоримо на цю тему».

○ Навчіть дитину ділитися своїми проблемами. Обговорюйте з нею конфліктні ситуації, що виникли з однолітками і дорослими. Щиро цікавтеся

її думкою, тільки так ви зможете сформувати в неї правильну життєву позицію.

Постійно говоріть з дитиною. Розвиток мовлення - запорука гарного навчання. Були в театрі (цирку, кіно) - нехай розповість, що більше всього сподобалося. Слухайте уважно, ставте запитання, щоб дитина почувала, що вам це цікаво.

- Відповідайте на кожне запитання дитини. Тільки в цьому випадку її пізнавальний інтерес ніколи не згасне.
- Постарайтеся хоч іноді дивитися на світ очима вашої дитини. Бачачи світ очима іншого - основа для взаєморозуміння.
- Частіше хваліть вашу дитину. На скарги про те, що щось не виходить, відповідайте: «Обов'язково вийде, тільки потрібно ще раз спробувати». Формуйте високий рівень домагань. І самі вірте, що ваша дитина може все, потрібно тільки допомогти. Хваліть словом, усмішкою, ласкою й ніжністю.
- Не будуйте ваші взаємини з дитиною на заборонах. Погодьтеся, що вони не завжди розумні. Завжди пояснюйте причини ваших вимог, якщо можливо, запропонуйте альтернативу. Повага до дитини зараз - фундамент шанобливого ставлення до вас тепер і в майбутньому.

Пам'ятка для батьків майбутнього першокласника

У 6 - 7 років формуються мозкові механізми, що дозволяють дитині бути успішною у навчанні. Медики вважають, що у цей час дитині дуже важко. І тисячу разів були праві наші прабабусі, які відправляли своїх нащадків у гімназії тільки у 9 років, коли нервова система вже сформувалася.

Однак серйозних зривів і хвороб можна уникнути і сьогодні, якщо дотримуватися найпростіших правил.

Правило 1

Ніколи не відправляйте дитину одночасно в перший клас і якусь секцію або гурток. Сам початок шкільного життя вважається важким стресом для семирічних дітей. Якщо маля не зможе гуляти, відпочивати, робити уроки без поспіху, у неї можуть виникнути проблеми зі здоров'ям, невроз. Тому, якщо заняття музикою та спортом здаються необхідною частиною виховання, почніть водити дитину у ці гуртки за рік до початку навчання або із другого класу.

Правило 2

Пам'ятайте, що дитина може концентрувати увагу не більш як на 10 - 15 хв. Тому, коли ви з нею будете робити уроки, кожні 10 - 15 хвилин необхідно

перериватися й обов'язково давати маляті фізичну розрядку. Можете просто попросити пострибати на місці 10 разів, побігати або потанцювати під музику кілька хвилин. Почати виконання домашніх завдань краще з письма. Можна чергувати письмові завдання з усними. Загальна тривалість занять не має перевищувати однієї години.

Правило 3

Комп'ютер, телевізор і будь-які заняття, що вимагають значного зорового навантаження, мають тривати не більше години на день - так вважають лікарі-офтальмологи й невропатологи в усіх країнах світу.

Правило 4

Протягом першого року навчання ваше маля потребує підтримки. Дитина не тільки формує стосунки з однокласниками й учителями, але й уперше розуміє, що з нею самою хтось хоче дружити, а хтось - ні. Саме у цей час у маляти складається свій власний погляд на себе. І якщо ви хочете, щоб із нього виросла спокійна і впевнена у собі людина, - обов'язково хваліть! Підтримуйте, не лайте за її неакуратність у зошиті. Усе це - дрібниці порівняно з тим, що від нескінченних докорів і покарань ваша дитина не буде вірити у себе.

Кілька коротких правил

1. Показуйте дитині, що її люблять такою, якою вона є, а не за якісь досягнення.
2. Не можна ніколи (навіть у пориві гніву) говорити дитині, що вона гірша за інших.
3. Треба чесно й терпляче відповідати на будь-які її запитання.
4. Намагайтесь щодня знаходити час, щоб побути наодинці зі своєю дитиною.
5. Учíte дитину вільно спілкуватися не тільки зі своїми однолітками, але й із дорослими.
6. Не соромтесь підкреслювати, що ви пишаєтесь своїм малюком.
7. Будьте чесні в оцінках своїх почуттів до дитини.
8. Завжди говоріть дитині правду, навіть коли вам це не вигідно.
9. Оцінюйте тільки вчинки, а не її саму.
10. Не домагайтесь успіху силою. Примус - найгірший варіант морального виховання. Примус у сім'ї порушує особистість дитини.
11. Визнайте право дитини на помилку .
12. Думайте про дитячий «банк» щасливих спогадів.
13. Дитина ставиться до себе так, як ставляться до неї дорослі.

14. І взагалі хоч інколи ставте себе на місце своєї дитини, і тоді ви краще зрозумієте, як її виховувати.

Як підготувати дитину до школи

Відомо, що чим краще готовий організм дитини до всіх змін, пов'язаних із початком навчання в школі і до труднощів, тим легше він їх подолає, тим спокійнішим буде перебіг підготування до школи. Тому і приділяється значна увага проблемі визначення готовності дитини до школи. Готовність дитини до систематичного навчання - це той рівень розвитку дитини, за якого вимоги систематичного навчання не будуть надмірними і не призведуть до порушення здоров'я дитини.

Чому ж так важливо визначити готовність дитини до вступу в школу? Доведемо, що у дітей, не готових до навчання, важко і достатньо довго відбувається підготовка адаптації, пристосування до школи; у них значно частіше проявляються труднощі навчання. Серед них значно більше невстигаючих, і не тільки в першому класі, а й на далі ці діти частіше серед невстигаючих, і саме в них наявні випадки порушення стану здоров'я.

Батькам слід звернути увагу: якщо дитина не достатньо готова до навчання, але навчається добре - це досягається дуже дорогою «фізіологічною ціною» і виникає значне напруження різних систем організму, призводить до стомлення і перевтомлення, як результат - розладу нервово-психічної системи.

Що ж включає в себе психологічна готовність до навчання в школі?

Важливим є те, що майбутній школяр «починається» з позитивного ставлення до школи, бажання вчитися, прагнення до здобуття знань. Величезну роль у прояві такого ставлення відіграють правильне уявлення дітей про навчальну працю та шкільне життя. Вони допомагають збагнути дітям всю серйозність навчальної діяльності та відповідально ставитися до учнівських обов'язків. Батькам треба пам'ятати це, щоб роботу в цьому напрямку будувати на перспективі радісного очікування дня, коли малюк стане школярем: постійно переконувати, що навчання в школі - це серйозна праця, унаслідок чого дитина дізнаватиметься щось нове. Не варто залякувати труднощами, що можуть вплинути на навчання. Треба пам'ятати про те, що в школі часто буває робота не цікавою, але важливою, яку потрібно виконувати, слід привчати дитину підкорятися слову «треба». Варто формувати вміння доводити почату справу до кінця, переборювати труднощі, переживати задоволення від зробленого, не засмучуватися невдачею.

Прагнення йти до школи живиться передусім пізнавальною спрямованістю дошкільника, яка розвивається на основі властивої дітям допитливості і на кінець дошкільного дитинства набирає форм пізнавальної активності. Тому батьки повинні сприяти формуванню допитливості, здатності розділяти відоме й невідоме, переживати почуття задоволення від набутих знань, радості й захоплення від виконання інтелектуальних завдань.

Розумова готовність дітей до школи не зводиться тільки до оволодіння певною сумою знань про навколишнє. Важливий не тільки обсяг тих знань, які має дитина, скільки їх якість, ступінь усвідомленості, чіткість. Саме тому важливо не вчити дитину читати, а розвивати мовлення, здатність розрізняти звуки, не вчити писати, а створювати умови для розвитку моторики, і особливо рухів руки і пальців.

Необхідно розвивати у дітей здібності слухати, розуміти зміст прочитаного, вміння переказувати, проводити зорове зіставлення. Розумова готовність визначається як умінням дошкільника розв'язувати прості задачі, робити звуковий аналіз слова або зв'язно розповідати про зображення на картинці, так і тим, якою мірою доступні операції аналізу, синтезу, порівняння, класифікації.

Є діти, які не досягають такого рівня розумового розвитку, за якого вони можуть успішно включитися в навчальний процес, зазнають у першому класі значних труднощів, навіть в умовах незалежного індивідуально підходу до них. У таких випадках очевидна не готовність до навчання.

Необхідно, щоб дитина вміла слухати дорослого і сприймати його вказівки, керуватися ними під час занять, усвідомлювати необхідність запитати, якщо завдання не зрозуміле, оцінювати свою роботу. До початку навчання у школі майбутні першокласники мають оволодіти такими поняттями: «більше», «менше», «однаково», «стільки само», «короткий і довгий», «старший і молодший»; уміти порівняти найпростіші предмети.

Вольова готовність дітей до школи означає здатність керувати своєю поведінкою, довільно спрямовувати свою психічну діяльність, саме певним рівнем вольового розвитку маленького школяра обумовлюється його здатність зосереджуватися на виконанні шкільних завдань, скеровувати увагу на уроці, довільно запам'ятовувати й відтворювати матеріал. Формуванню у першокласників відповідальності за учнівські справи, сумлінного ставлення до своїх учнівських обов'язків сприяють розвинені батьками в період дошкільного дитинства мотиви елементарної обов'язковості правил поведінки та вимог дорослих. Тому важливим завданням у період підготовки дитини до школи має стати виховання у майбутніх школярів почуття відповідальності, самостійності, організованості, готовності трудитися; формування правильних

моральних уявлень, готовності поділитися, поступитися, прийти на допомогу. Обізнаність із моральними нормами, які визначають людські взаємини, здатність дотримуватись правил поведінки в колективі - надійний компас для новачка в новому середовищі.

Одне з першочергових завдань сім'ї, у забезпеченні загальної готовності дитини до школи полягає у тому, щоб сприяти її нормальному фізичному розвитку, виробленню санітарно-гігієнічних навичок, умінь самообслуговування і побутової праці. Туди входить піклування батьків про нормальне харчування малюка, загартування організму, медичне обстеження.

Успішність навчання в школі багато в чому залежить від функціонального розвитку і стану здоров'я дитини. Дитячий організм сприйнятливий до негативних зовнішніх впливів через морфологічну та функціональну незавершеність усіх систем і органів.

Навантажень зазнає несформований опорно-руховий апарат, коли доводиться протягом тривалого часу утримувати статичну позу. Тому треба слідкувати, щоб у дитини не відбулося викривлення хребта. Слабко розвинені також дрібні м'язи кисті, тому в дітей часто втомлюється рука. Ступенем розвитку вищої нервової діяльності зумовлені незначна кількість уваги, недостатність внутрішнього гальмування, швидке зростання збудження, що зовні виявляється у зайвій рухливості та чисельних відволікань від діяльності, коли вона вимагає зосередження. Усе це необхідно враховувати дорослим, будуючи свою взаємодію з дитиною.

Психологи підкреслюють, що підготовка до школи повинна полягати не тільки і не стільки в навчанні дитини спеціальних знань і вмінь, скільки в загальному розвитку її розумових здібностей і пізнавальних інтересів, у формування вміння спостерігати й узагальнювати явища і на основі цього робити певні висновки.

Рекомендації батькам щодо розвитку пам'яті у дітей молодшого шкільного віку

Варто знати, що розвиток уміння користуватися пам'яттю залежить від того, як забезпечується управління цим процесом. Необхідно створювати умови, що прискорюють навчання, дають можливість краще засвоїти й зберегти в пам'яті знання. Адже від неповного використання уяви вміння пригадувати погіршується.

Розвиток пам'яті у молодшому шкільному віці насамперед залежить від зацікавленості дитини, тому варто це враховувати при підготовці та проведенні уроку. Яскраві образи, цікаві нестандартні порівняння, зрозумілі

дитині запам'ятовуються набагато ефективніше, ніж багаторазове повторення незрозумілих понять.

Слабка пам'ять не існує сама по собі. Це є не що інше, як слабка увага, від відсутності інтересу до матеріалу, а тому спостережливість розпорошена, спрямована одночасно на кілька предметів. Вдосконалення пам'яті вимагає постійних тренувань.

Регулярне звернення до пам'яті-уяви стає звичкою, створює умови для формування продуктивної пам'яті. Тренування не повинно бути ізольованим актом, штучним повторенням одного і того самого. Не треба надмірно лякати себе невдачами, вдосконаленню пам'яті дуже шкодить перенапруження, негативні емоції, пасивність і лінощі. Завдання крок за кроком повинні збільшуватись, а їх виконання свідчитиме про зростання тренувального ефекту.

Шановні батьки, не варто забувати, що важливою умовою ефективного запам'ятовування є дотримання певних правил:

- Запам'ятовувати треба в доброму настрої й на свіжу голову, коли ще не настала втома.
- Під час запам'ятовування не треба чергувати матеріал, близький за формою і змістом.
- Слід обробляти інформацію для запам'ятовування, порівнюючи різні дані, спираючись на асоціації, виділяючи опорні сигнали.
- Потрібно творчо застосовувати ейдетичні прийоми, штучно наділяючи інформативний матеріал смисловими зв'язками, змістом, значенням, залучаючи різні види пам'яті.
- Немає поганої пам'яті, а є невміння нею правильно користуватися.
- Коли ваша дитина щось вивчає, налаштовуйте її на уявлення, а не на запам'ятовування.
- Не порівнюйте здібності та успіхи вашої дитини з іншими, акцентуйте її увагу на досягненнях, а не на помилках.
- Не примушуйте дитину щось зазубрювати, краще разом з нею пограйте з інформацією, використовуючи вправи «Школи ейдетики»

Ви дуже швидко помітите позитивні зміни. Ваша дитина почне хвалитися своїми успіхами, із задоволенням ходити до школи, з цікавістю робити уроки. Підвищиться и самооцінка дитини, бо кожного дня її досягнення ставатимуть кращими порівняно з днем минулим.

Як оцінювати шкільні успіхи своїх дітей

Батьки у взаєминах зі своїми дітьми мають зменшувати хворобливість їхніх переживань з приводу невдач, допомогти їм емоційно долати ситуації, пов'язані зі шкільними оцінками. Похвала їм необхідна, але треба вказати на помилки, неточності.

Як ставитися до шкільної оцінки в сім'ї? як зробити так, щоб ваше ставлення позитивно впливало на вашу дитину, а не ще більше її пригнічувало?

Правило 1: заспокойтеся. Сконцентруйте свою увагу на диханні: один... два... десять... відчуйте спокій, рівновагу. Згадайте про свої колишні «успіхи», «постійте в черевиках» своєї рідненької дитини. А ось тепер можна починати розмову, а може... тільки послухати дитину, співчуючи її бідам, а може... допомогти розібратися у складній теоремі, а може... Пам'ятайте, що спілкуватися в люті, роздратуванні - все одно, що включити в автомобілі «газ» і натиснути гальма.

Правило 2: не поспішайте. Старий, педагогічний одвічний гріх. Ми очікуємо від дитини всього і негайно. Ми вимагаємо негайних успіхів, іноді не отримуємо їх, але при цьому не уявляємо, як нашкодили. Нам потрібно, щоб дитина вчилася сьогодні добре, ми примушуємо її – вона вчиться, але стає зубрил кою і ненавидить учіння, школу, а може й... вас.

Правило 3: безумовна любов. Ви любите свою дитину не зважаючи на її успіхи в школі. Вона відчуває вашу любов, і це допомагає їй бути впевненою у собі і долати невдачі. А як же ставитися до невдач?... Вона вас засмучує і... все.

Правило 4: не бийте лежачого. Двійка, а для когось і четвірка - достатнє покарання, тому й не доцільно карати за одні й ті ж самі помилки. Дитина очікує від батьків не докорів, а спокійної допомоги.

Правило 5: щоб позбавити дитину недоліків, намагайтеся вибирати один - той, якого ви хочете позбутися найбільше, і говоріть тільки про нього.

Правило 6: вибирайте найголовніше, порадьтеся з дитиною, почніть з ліквідації найзначущіших для самої дитини шкільних труднощів. Але якщо вас обох турбує, наприклад, швидкість читання, не вимагайте одночасно й виразності, й переказу.

Правило 7: - головне: хваліть - виконавця, критикуйте - виконання. Людина схильна сприймати будь-яку оцінку глобально, вважати, що оцінюють всю її особистість. У ваших силах допомогти відокремити оцінку її особистості від оцінки її роботи.

Правило 8: - найважче: оцінка має порівнювати сьогоднішні успіхи дитини з її особистими вчорашніми, а не тільки з державними нормами оцінювання та не успіхами сусіднього Івана.

Правило 9: не скупіться на похвалу, будуючи стосунки зі своєю дитиною, не орієнтуйтеся тільки на шкільні оцінки. Нема такого двієчника, котрого нема за що похвалити.

Правило 10: означає в морі помилок острів успіху, на якому зможе триматися, вкорінюватися дитяча віра в себе та в успіх навчальних старань. Оцінювати дитячу працю потрібно індивідуально, тактовно. Саме за такої умови в дитини не виникне ні ілюзії повного успіху, ні відчуття цілковитої невдачі.

Правило 11: ставте перед дитиною найбільш конкретні та реальні завдання, й вона спробує їх виконати. Не спокушайте дитину метою, якої не можливо досягти.

Правило 12: не рвіть останньої нитки. Досить часто дорослі вимагають: щоб зайнятися улюбленою справою, дитина повинна виправити свою успішність у навчанні. В ряді випадків така заборона має стимульний характер і справді спонукає дитину до навчання. Але найчастіше так буває, коли справи з навчанням не дуже запущені і до нього ще не втрачено інтересу. Якщо ж його вже нема, а в дитини є хобі, галузь живого інтересу, то й треба не забороняти, а всіляко підтримувати, бо це та ниточка, за яку можна витягнути дитину до активного життя в навчанні.

Для того щоб правила були ефективними, необхідно їх об'єднати: дитина має бути не об'єктом, а співучасником своєї оцінки. Її слід самостійно навчити оцінювати свої досягнення, вміння себе оцінювати є необхідним компонентом уміння вчитися - головного засобу подолання труднощів у навчанні.

Закони розумно організованого сімейного виховання школярів

1. Пам'ятайте, що навчання - один із найскладніших видів праці, а розумова сила й здібності дітей не однакові.

2. Не можна вимагати від учня неможливого. Важливо визначити, на що він здатен у даний час навчальної діяльності, як розвивати його розумові здібності.

3. Навчання не сприяє розвитку учня, якщо воно вимагає від нього механічної роботи, зазубрювання, а не напруження розумових сил, пізнавальної активності, мислення та дії.

4. Найпростіший метод виховання, що не вимагає ні часу, ні розуму - побити дитину й цим озлобити її чи зламати. Виключайте опіку, крик, насилля

й командно - наказовий тон. Вони виключають протидію дітей, психічні травми, придушують бажання та інтерес, примушують шукати порятунку в обмані.

5. Розвивайте цікавість, інтелектуальні бажання, ініціативу й самостійність дитини в навчанні та в усіх її справах.

6. Пам'ятайте, що згідно з науково обґрунтованими нормами, над виконанням усіх домашніх завдань учень першого класу має працювати не більше однієї години, 2-го класу - 1,5 годин, 3-4 класів - до 2-х годин, 5-6 класів - до 2,5 години, 7 класу - 3-х годин, 8-11 класу - 4-х годин.

7. Привчайте дітей користуватися годинником і не дозволяйте сидіти над виконанням домашнього завдання більше встановленого часу. Це відіб'ється на їхньому здоров'ї та розумовому розвитку. На вихідні дні та свята домашні завдання не слід задавати.

8. Не примушуйте учнів писати в чернетках, переписувати виконане ним завдання - це призводить до перевтоми, викликає відразу до навчання.

9. Не хвилюйтеся, якщо ваша дитина отримає виконану роботу не таку оцінку, як вам би хотілося. По-перше, оцінка має виховну роль, а по-друге, це не остання робота й не остання оцінка.

10. Дайте можливість дитині самостійно пізнати радість успіху в навчанні, визначити індивідуальну стежку в розумовій праці.

11. Перевіряйте виконані дітьми домашні завдання, особливо на першому етапі навчання. Але вашими оцінками має бути «задоволений» та «не задоволений». Можна додати слово «дуже». І будьте впевнені, що завтра ваша дитина буде дуже старатися, щоб ви були нею задоволені.

12. Здоров'я дитини - крихка кришталева куля, а тримаю її три атланти: спадковість, спосіб життя й середовище. Організуйте правильний режим життя, харчування й відпочинку дітей.

13. Організуючи різні ігри й види навчальних занять дітей, приділяйте увагу фізичному розвитку й особливо розвитку дрібних м'язів (пальців та рук). Від цього залежить почерк дитини, якість малювання, креслення, ігри на музичних інструментах.

14. Обов'язково помічайте й заохочуйте навіть мало помітні успіхи дітей у навчанні й поведінці, використовуючи для цього слова похвали, поцілунки й різні види морального заохочення.

15. Батько і мати - найкращі вихователі, вони повинні впливати на поведінку своїх дітей навіть тоді, коли їх немає вдома.

Пам'ятайте, що дитина - джерело життя своїх батьків. Як у краплині води відбивається сонце, так у дітях відбивається вся організація життя сім'ї, працьовитість, духовне багатство й моральна чистота матері та батька.

Майбутнє належить тільки дітям! Робіть усе, щоб дитинство й майбутнє наших дітей прекрасними.

Любові та взаєморозуміння, успіх і щастя вам і вашим дітям!

Поради батькам, які прагнуть розвивати здібності своїх дітей

1. Не стримувати розкриття потенціальних можливостей психіки.
2. Уникати однобокості в навчанні та вихованні.
3. Не позбавляйте дитини ігор, забав, казок, створювати умови для виходу дитячої енергії, рухливості, емоційності.
4. Допмагайте дитині в задоволенні основних людських потреб (почуття безпеки, кохання, повага до себе та оточуючих), оскільки людина, енергія якої пригнічена загальними проблемами, найменше спроможна досягти висот самовираження.
5. Залишайте дитину на самоті й дозволяйте займатися своїми справами. Пам'ятайте: «Якщо ви хочете своїй дитині добра, навчіть її обходитися без вас».
6. Підтримуйте здібності дитини до творчості й виявляйте співчуття до невдач. Уникайте незадовільної оцінки творчих спроб дитини.
7. Будьте терплячими до ідей, поважайте допитливість, запитання дитини. Відповідайте на всі питання, навіть, якщо вони, на ваш погляд, виходять за рамки дозволеного .
8. Навчати слід не того, що може сама дитина, а того, що вона опановує за допомогою дорослого, показу, підказки.

Виховуємо хлопчиків, виховуємо дівчаток

(психолого-педагогічні рекомендації тендерного виховання)

- Ніколи не забувайте, що перед вами не просто дитина, а хлопчик чи дівчинка з властивими їм особливостями сприйняття, мислення, емоцій.
- Виховувати, навчати і навіть любити їх треба по-різному. Але обов'язково - сильно.
- Ніколи не порівнюйте хлопчиків та дівчаток, не ставте одних за приклад іншим: вони різні, навіть за біологічним віком - дівчатка звичайно старші від своїх ровесників- хлопчиків.
- Не забувайте, що хлопчики і дівчатка по-різному бачать, чують, відчують дотик, по-різному сприймають простір і орієнтуються; в ньому, а головне - по-різному осмислюють усе, з чим стикаються у цьому світі. І вже, звичайно, не так, як ми дорослі.
- Пам'ятайте: коли жінка навчає та виховує хлопчиків, їй мало знадобиться свій дитячий досвід. Порівнювати себе у дитинстві з ними - неправильно і морально.

Дорослі, якщо у вас проблема у спілкуванні з дитиною, якщо ви не розумієте один одного, не поспішайте звинувачувати в цьому її.

- Не перестарайтеся, вимагаючи від хлопчиків акуратності і старанності у виконанні вашого завдання.

- Намагайтеся, даючи завдання хлопчикам у дитячому садку, в школі, так і в побуті, включати в них момент пошуку, що потребує кмітливості. Не треба заздалегідь розповідати і показувати, що і як робити. Варто підштовхнути дитину до того, щоб вона сама знайшла принцип розв'язання, нехай навіть припустившись помилок.

- З дівчатками, якщо їм важко, треба разом, до початку роботи, розібрати принцип виконання завдання, що і як треба зробити. Водночас їх треба поступово вчити діяти самостійно, а не тільки за заздалегідь відомими схемами, підштовхувати до пошуку власних варіантів розв'язку незнайомих, нетипових задач.

- Не забувайте не тільки розповідати, а й показувати. Особливо це важливо для хлопчиків.

- Ніколи не лайте дитину образливими словами за нездатність щось зрозуміти або зробити, дивлячись на неї з висоти власного авторитету. Це зараз вона знає і вміє гірше за вас. Настане час, і, принаймні, в якихось галузях, вона знатиме і вмітиме більше від вас. А якщо тоді вона повторить ті самі слова, що їй зараз ви?

Пам'ятайте, що ми часто не до оцінюємо емоційну чутливість і тривожність хлопчиків.

- Якщо вам треба насварити дівчинку, не поспішайте висловлювати своє ставлення до неї - бурхлива емоційна реакція заважає їй зрозуміти, за що її лають. Спочатку з'ясуйте у чому її помилка.

- Сварячи хлопчика, викладіть коротко й точно, чим ви не задоволені, тому що він довго не зможе утримувати емоційне напруження. Його мозок ніби відключить слуховий канал, і дитина перестане вас слухати і чути.

- Перш ніж лаяти дитину за невміння, спробуйте з'ясувати природу труднощів.

- Знайте, що дівчатка можуть вередувати, здавалося б, без причини або без значного приводу через утому. Хлопчики в цьому випадку виснажуються інтелектуально. Дорікати їм за це не тільки марно, а й аморально.

- Майте на увазі, що дорослий, який лає дитину за те, що вона чогось не знає або не вміє, подібний до лікаря, який лає людину за те що вона, захворіла.

- Постарайтесь щоб головним для вас стало навіть не стільки навчити чогось, скільки зробити так, щоб дитина захотіла навчитися, не втратила інтересу до навчання, відчула смак до пізнання нового, невідомого не зрозумілого.

Пам'ятайте, що для дитини чогось не вміти, щось не знати - це нормальний стан речей. На те вона й дитина. Цим не можна дорікати. Соромно самовдоволено демонструвати перед дитиною свою перевагу в знаннях.

- Дитина не повинна панічно боятися помилитися. Неможливо навчитися чогось, не помиляючись. Намагайтеся не виробити в неї страху перед помилкою. Почуття страху - поганий поради́ник. Воно придушує ініціативу, бажання вчитися, та й просто радість життя і пізнання.

- Ви не ідеал, а значить, не зразок наслідування в усьому і завжди. Тому не змушуйте дитину бути схожою на вас.

- Визнайте за дитиною право на індивідуальність, право бути іншою.

- Для успішного навчання ми маємо перетворити свої вимоги на бажання дитини.

- Запам'ятайте: маленькі діти не бувають ледачими, «лінощі» дитини - сигнал не благополуччя у вашій педагогічній діяльності, в обраній вами методиці роботи з нею.

- Для грамотного розвитку потрібно, щоб дитина вчилася по-різному осмислювати навчальний матеріал (логічно, образно, інтуїтивно).